

**Anelema, Anelema II ja Anelema IV
dolokivikarjäärade korrastamistingimuste
väljastamise taotlusele keskkonnamõju
hindamise algatamata jätmise**

I ASJAOLUD

Korrastamistingimused Anelema dolokivimaardla Anelema, Anelema II ja Anelema IV dolokivikarjäärade mäeeraldise kaevandatud maa korrastamisprojekti koostamiseks väljastati maapõuebüroo juhataja 10.12.2021 korraldusena nr 1-3/21/619.

Osaühing Eesti Killustik esitas 16.09.2021 kirjaga (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis, edaspidi **KOTKAS** 20.09.2021 nr DM-123341-1) taotluse võimaldada Anelema karjäärade korrastamisel kasutada katendi ja sõelmete asemel jäätmeid.

OÜ-le Forek (14270074) on antud maavara kaevandamise keskkonnalaad nr KMIN-083 (kehtivusajaga kuni 16.07.2049), nr L.MK/333947 (kehtivusajaga kuni 19.11.2049) ning Osaühing'le Eesti Killustik (10126848) nr L.MK/332978 (kehtivusajaga kuni 22.05.2049), mille alusel kaevandatakse Anelema dolokivimaardla (registrikaardi nr 47) Anelema, Anelema II ja Anelema IV dolokivikarjäärides kõrgemargilist ja madalamargilist ehitusdolokivi ning täitedolokivi.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi **KeHJS**) § 3 lõige 1 punkti 2 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletud tegevusloa või selle muutmine ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju või kavandatakse tegevust, mille korral ei ole objektiivse teabe põhjal välistatud, et sellega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärkidele, ja mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik.

KeHJS § 7 punktides 1-3 ei ole korrastamistingimused määratletud tegevusloaks. KeHJS § 7 punkti 4 kohaselt on tegevusloa eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga kavandatavat tegevust lubav samas paragrahvis nimetatud muu dokument. Seega loeb Keskkonnaamet korrastamistingimuste taotluse tegevusloa taotluseks.

KeHJS § 11 lõike 2 kohaselt vaatab otsustaja tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi **KMH**) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud valdkondade tegevuse ja kohta KeHJS § 6 lõikes 2¹ viidatud tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 6¹ lõikes 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 lõike 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, maapõueseaduse § 81 lõike 3 kohaselt esitab korrastamistingimused Keskkonnaamet. Seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi **määrus**). Määruse § 3 punkti 12 kohaselt tuleb keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang anda pealmaakaevandamisega rikutud maa korrastamine suuremal kui 25 hektari suurusel alal. Anelema, Anelema II ja Anelema IV dolokivikarjäärade mäeeraldiste teenindusmaa pindala on kokku 89,7 ha.

KeHJS § 11 lõike 2³ järgi otsustatakse KMH vajalikkus, lähtudes eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast. KeHJS § 11 lõike 4 kohaselt lisatakse otsusele eelhindang, kui kavandatava

tegevuse KMH algatamise või algatamata jätmise otsus tehakse KeHJS § 6 lõigete 2 või 2¹ alusel.

II EELHINNANG

KeHJS § 6¹ lõike 3 järgi annab Keskkonnaamet eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust. Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ (edaspidi **määrus nr 31**).

Keskkonnaamet on eelhindangu andmisel kasutanud järgmisi materjale:

1. Keskkonnaluba nr L.MK/333947.
2. Keskkonnaluba nr KMIN-083.
3. Keskkonnaluba nr L.MK/332978.
4. Keskkonnaluba nr L.VV/331518.
5. OÜ Forek „Anelema dolokivikarjääri keskkonnaloo muutmise taotlus“ (2020).
6. OÜ Forek „Keskkonnaloo muutmistaotlus T/KL-1007965“ (2021).
7. Osaühing Eesti Killustik „Anelema IV dolokivikarjääri maavara kaevandamise loa taotlus“ 2018.
8. OÜ Forek „Keskkonnaloo muutmistaotlus T-KL/1011133“ (2022).

1

2.1. Kavandatav tegevus

Kavandatava tegevuse eesmärgiks on Anelema, Anelema II ja Anelema IV dolokivikarjääride korrastamine. Tulenevalt nr L.MK/333947, KMIN-083 ja L.MK/332978 keskkonnalubadele kantud kaevandatud maa kasutamise otstarbest tuleb ala korrastada tehisveekoguks.

Kuna mäeeraldised on kõrvuti ning omavahel ruumiliselt seotud, siis toimub kolme mäeeraldisse korrastamine ühtse tervikuna. Korrastamise teostamiseks väljastab Keskkonnaamet kolmele mäeeraldisse ühtsed korrastamistingimused, mille alusel koostatakse korrastamisprojekt.

Kokku on korrastatava ala pindala 89,7 ha.

Arvestades kehtivaid keskkonnalube ja mäeeraldisse hüdroteoloogilisi tingimusi, on korrastamise suund pärast veetaseme alandamise lõpetamist ühise tehisveekogu rajamine. Sealjuures tuleb jälgida, et veekogu sügavus oleks valdavalt üle 2 m, mis välistab selle hilisema kinni kasvamise. Oodatav veekogu keskmine sügavus pärast pumpamise lõpetamist ja vee tagasi valgumist kaevandatud alale on ~10 m (oodatav veetase ~25 abs m).

Korrastamise käigus on võimalik kasutada mäeeraldisse ja selle teenindusmaale ladustatavat katendit nõlvade või ranna moodustamiseks. Nõlvade tasandamiseks võib kasutada kaevandamise käigus eemaldatud katendit ja sõelmeid või inertseid püsijäätmeid. Täiendavat kaevandamise käigus üle jäävat materjali (dolokivi sõelmed) on võimalik ära kasutada tekkivasse veekogusse saarte, poolsaarte ning teetammide rajamiseks.

16.01.2023 esitatud (KOTKAS 17.01.2023 nr DM-123341-1) taotluse kohaselt soovitakse nõlvade tasandamiseks kasutada ka inertseid jäätmeid ehk püsijäätmeid, sh karjääris ladustatud katendi asemel.

Püsijäätmed on tavajäätmed, milles ei toimu olulisi füüsikalisi, keemilisi ega bioloogilisi muutusi. Püsijäätmed ei lahustu, põle ega reageeri muul viisil füüsikaliselt või keemiliselt, nad ei ole biolagundatavad ega mõjuta ebasoodsalt muid nendega kokkupuutesse sattuvaid aineid viisil, mis põhjustaks keskkonna saastumist või kahju inimese tervisele. Püsijäätmete leostuvus veekeskkonnas, ohtlike ainete sisaldus ning nõrgvee ökotoksilisus ei põhjusta täiendavat keskkonnakoormust, seda eriti põhja- ja pinnavee kvaliteedinõudeid silmas pidades.

Veealuste nõlvade moodustamisel tuleb need stabiilsuse tagamiseks rajada vastavalt kasutatava materjali ohutule püsikaldenurgale. Täpsemad täitmiseks vajaliku materjalimahu arvutused ja tingimused tuleb määrata korrastamise projektis. Mäeeraldisse tehniline korrastamine teostatakse peamiselt kaevandamise ajal.

Lisaks on maastiku mitmekesistamiseks projekteerimise käigus võimalik ette näha nõlvadele tehistananguid. Oluline on aga, et need korrastamise käigus puhastatakse ripetest ja ohutuse tagamiseks tarastatakse.

Mäeeraldise teenindusmaale ja veekogu nõlvade veepealsele osale on võimalik laotada mäeeraldiselt kooritud kasvukiht ~15 cm paksuse kihina, millele külvatakse heintaimede seemnesegu (kokku ~6 ha). Selleks läheb vaja ~9 tuh m³ katendit. See osa kasvukihti on mäeeraldisel olemas ja mulda ei ole vaja mujalt juurde tuua.

Kaevandamise lõpetamise ega korrastamistööde käigus ei kasutata loodusvarasid. Võib eeldada, et kavandatav tegevus ei ole energia- ja jäätmemahukas ega kujuta ohtu ei keskkonnale, inimese tervisele ega varale. Tegevusega ei kaasne heidet pinna-, põhjavette ega pinnasesse.

Kavandatav tegevus ei ole teadaolevalt vastuolus ühegi strateegilise planeerimisdokumendiga.

Korrastamistegevusega võib kaasneda tolmu heide õhku, kuid see on lühiajaline. Samuti tekitavad korrastamistöid teostavad mehhanismid müra ja vibratsiooni, kuid need häiringud on lühiajalised ja ei ületa eeldatavasti kehtestatud piirnorme.

Korrastamistööde teostamise potentsiaalseks reostusallikaks on masinate tehnilised avariid. Selle vältimiseks tuleb jälgida masinate tehnilist seisundit. Tuleb tagada kütte- ja määrdeainete pinnasesse ning põhjavette sattumise vältimiseks ettenähtud kaitsevahendite olemasolu ja korrashoid. Remontimine peab toimuma selleks ettenähtud kohtades. Ettevõtte tegevusega ei kaasne eeldatavalt suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

2.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

2.2.1 Anelema dolokivikarjäär

Korrastatav Anelema dolokivikarjäär (keskkonnaluba nr KMIN-083; loa omaja OÜ Forek) asub Pärnu maakonnas Põhja-Pärnumaa vallas Anelema külas järgmistel katastriüksustel:

1. Anelema dolomiidikarjäär (katastritunnus 18803:002:0119, valitseja Keskkonnaministeerium ja volitatud asutuseks Maa-amet).
2. Aare (katastritunnus 18803:002:0117, valitseja Keskkonnaministeerium ja volitatud asutuseks Maa-amet).
3. Elbe (katastritunnus 18803:002:0118, valitseja Keskkonnaministeerium ja volitatud asutuseks Maa-amet).
4. Reideni (katastritunnus 18803:002:0364, omanik Osaühing Eesti Killustik).
5. Anni-Tooma (katastritunnus 18803:002:0271, omanikud Osaühing Eesti Killustik ja Metsamaahalduse Aktsiaselts).
6. Valli (katastritunnus 18803:002:0322, omanikud Osaühing Eesti Killustik ja Metsamaahalduse Aktsiaselts).
7. Tuha (katastritunnus 18803:002:0125, omanikud Osaühing Eesti Killustik ja Metsamaahalduse Aktsiaselts).
8. Killu (katastritunnus 18803:002:0100, omanikud Osaühing Eesti Killustik ja Metsamaahalduse Aktsiaselts).
9. Dolomiidi (katastritunnus 18803:002:0367), omanikud Osaühing Eesti Killustik ja Metsamaahalduse Aktsiaselts).
10. Dolomiidi (katastritunnus 18803:002:0366, 18803:002:0365, 18803:002:0368, omanik Osaühing Eesti Killustik).
11. Mulla (katastritunnus 18803:002:0098), omanikud Osaühing Eesti Killustik ja Metsamaahalduse Aktsiaselts).

Anelema dolokivikarjääri mäeeraldise pindala on 29,97 ha ja teenindusmaa pindala on 69,40 ha.

Anelema dolokivikarjääri mäeeraldis hõlmab Anelema dolokivimaardla (registrikaart nr 0047) kõrgemargilise ehitusdolokivi aktiivse tarbevaru 1 ja 6 plokki, täitedolokivi aktiivse tarbevaru 5 ja 8 plokki ning madalamargilise ehitusdolokivi aktiivse tarbevaru 27 ja 29 plokki.

Anelema dolokivikarjääri keskkonnaluba kehtib kuni 16.07.2049. Anelema dolokivikarjääris kaevandatakse dolokivi. Seisuga 31.03.2023 oli Anelema dolokivikarjääri jääkvaru järgmine:

1 plokk (madalamargiline ehitusdolokivi) – 241,2 tuh m³ ,
5 plokk (täitedolokivi) – 1266,8 tuh m³ ,
6 plokk (täitedolokivi) – 143 tuh m³ ,
8 plokk (täitedolokivi) – 83 tuh m³ ,
27 plokk (madalamargiline ehitusdolokivi) – 91 tuh m³ ,
29 plokk (madalamargiline ehitusdolokivi) – 151 tuh m³ .

Anelema dolokivikarjääri alal paikneb puurkaev katastrinumbriga 6318 (keskkonnaregistri kood PRK0006318) sanitaarkaitsealaga 50 m. Teenindusmaa edelaosa kattub Angoja (EELIS kood VEE1150500) veekaitse-, ehituskeelu- ja piiranguvöönditega.

Anelema dolokivikarjääri mäeeraldise ning selle teenindusmaa põhja- ning lääneosas asuvad Elektrilevi OÜ 1–20 kV pingega elektriõhuliinid TÕRDU:PJA (VID kood K3296353; kaitsevöönd 20 m liini teljest), ALEVI:PJA (VID kood K3292348; kaitsevöönd 20 m liini teljest) ja selle elektriõhuliini mastitõmmits või tugi (VID kood 212989972) ning nende kaitsevööndid.

Mäeeraldise ning selle teenindusmaa lääneosas asub Elektrilevi OÜ alla 1 kV pingega elektriõhuliin Eramu „Karu“ (VID kood M199301018; kaitsevöönd 1 m liini teljest) ja selle kaitsevöönd ning Elektrilevi OÜ elektrimaakaabelliin Eramu „Karu“ (VID kood MKL199301018; kaitsevöönd 1 m liini teljest) ja selle kaitsevöönd. Teenindusmaa lõunaosas asub Elektrilevi OÜ elektrimaakaabelliin Elamud (VID kood MKL20027908; kaitsevöönd 1 m liini teljest) ning selle kaitsevöönd.

Anelema dolokivikarjääri mäeeraldise ning selle teenindusmaa põhjaosas asub II kategooria kaitsealuse liigi *Sisymbrium supinum* (madal unilook; keskkonnaregistri kood KLO9300518) kasvukoht.

Riigitee nr 19210 Uduvere – Suigu – Nurme äärmise sõiduraja välimine serv jääb Anelema dolokivikarjääri mäeeraldise ning selle teenindusmaa lõunaservast vastavalt ~20,2 m ja ~2,4 m kaugusele.

2.2.2 Anelema II dolokivikarjäär

Korrastatav Anelema II dolokivikarjäär (keskkonnaluba nr L.MK/333947; loa omaja OÜ Forek) asub Pärnu maakonnas Põhja-Pärnumaa vallas Anelema külas järgmistel katastriüksustel:

1. Matsupõllu (katastritunnus 63801:001:0269)- omanik Forek OÜ
2. Uuemöldri (katastritunnus 18803:002:0180)- omanikud Metsamaahalduse Aktsiaselts, Osaühing Eesti Killustik
3. Uuematsi (katastritunnus 63801:001:0271)- omanik OÜ FOREK
4. Möldri (katastritunnus 18803:002:0140)- omanikud Metsamaahalduse Aktsiaselts, Osaühing Eesti Killustik
5. Annuse (katastritunnus 18803:002:0126) (eraomandis)
6. Matsu (katastritunnus 63801:001:0268) (eraomandis)
7. Uuetooma (katastritunnus 63801:001:0270) (eraomandis)

Anelema II dolokivikarjääri mäeeraldise pindala on 10,19 ha ja teenindusmaa pindala on 10,65 ha. Anelema II dolokivikarjääri keskkonnaluba kehtib kuni 19.11.2049. Anelema II dolokivikarjääris kaevandatakse dolokivi. Seisuga 31.03.2023 oli Anelema II dolokivikarjääri jääkvaru järgmine:

25 plokk (madalamargiline ehitusdolokivi) 273,1 tuh m³
26 plokk (täitedolokivi) 65,4 tuh m³
31 plokk (täitedolokivi) 97 tuh m³
32 plokk (täitedolokivi) 18 tuh m³
9 plokk (madalamargiline ehitusdolokivi) 99 tuh m³

Anelema II dolokivikarjääri mäeeraldise teenindusmaa lõunaservast ~1,7 m kaugusele jääb

alajaam ja jaotusseaduse 7936:(P-Jaagupi) (VID kood M1868471; kaitsevöönd 2 m objektist), mille kaitsevööndiga on taotletava mäeeraldise teenindusmaal kattumine kuni 0,3 m ulatuses. Riigitee nr 19210 Uduvere – Suigu – Nurme äärmise sõiduraja välimine serv jääb taotletava mäeeraldise ning selle teenindusmaa lõunaservast vastavalt ~24,8 m ja ~14,3 m kaugusele.

2.2.3 Anelema IV dolokivikarjäär

Anelema IV dolokivikarjäär (keskkonnaluba nr L.MK/332978; loa omaja Osühing Eesti Killustik) asub Pärnu maakonnas Põhja-Pärnumaa vallas Anelema külas katastriüksusel:

1. Pae (katastritunnus 63801:001:0895, valitseja Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus Maa amet).
2. Karjääri (katastritunnus 63801:001:0891, valitseja Keskkonnaministeerium ja volitatud asutus Maa amet).

Anelema IV dolokivikarjääri mäeeraldise pindala on 6,39 ha ja teenindusmaa pindala on 9,65 ha. Anelema IV dolokivikarjääri keskkonnaluba kehtib kuni 22.05.2049

Anelema IV dolokivikarjääri mäeeraldis hõlmab Anelema dolokivimaardla (reg kaardi nr 0047, põhimaavaraks ehitusdolokivi) ehitusdolokivi aktiivse tarbevaru plokki 17, hõlmates plokki osaliselt. Mäeeraldise piires on seisuga 31.03.2023 madalamargilise ehitusdolokivi aktiivse tarbevaruga 498 tuh m³. Maavara kasutusalaadeks on teede-ja üldehitus ning killustiku tootmine.

Anelema IV dolokivikarjääri mäeeraldis jääb Uduvere asulast linnulennult ca 600 m kaugusele ida suunda ja Tallinn–Pärnu–Ikla põhimaanteest nr 4 linnulennult ca 2,2 km ida suunda.

Uduvere–Suigu–Nurme kõrvalmaantee nr 19210 jääb Anelema IV dolokivikarjääri mäeeraldise piirist ca 47 m kaugusele lõuna suunda ning Pärnu-Jaagupi–Kergu kõrvalmaantee nr 19542 jääb mäeeraldise piirist linnulennult ca 0,5 km kaugusele lääne suunda. Anelema IV dolokivikarjääri mäeeraldise teenindusmaad läbib põhja suunas olemasoleva Anelema dolokivikarjääri väljaveotee ning samuti jääb Anelema IV dolokivikarjääri lähedusse ka olemasoleva karjääri kaalumaja. Karjäärialast ida suunas oleva Anelema dolokivikarjääri mäeeraldise läänenurka on käesolevaks ajaks kujunenud süvend, kus on dolokivi kaevandatud abs kõrguseni 16,0 m. Olemasoleva Anelema dolokivikarjääri süvendisse on rajatud pumppla mille kaudu suunatakse väljapumbatud vesi edasi veekõrvalduskraavi, mis omakorda läbib ka Anelema IV dolokivikarjääri mäeeraldise teenindusmaad.

Anelema IV dolokivikarjääri mäeeraldis ja selle teenindusmaa koosneb kahest eraldi lahustükist. Mäeeraldise lahustükke eraldab Angoja (VEE1150500) ja sellele seatud kalda piiranguvöönd, mis on looduskaitseaduse § 37 lõike 2 järgi mõlemal pool Angoja kallast 100 m.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud. Ajalooliste, kultuuriliste ning arheoloogiliste väärtustega alad kavandatava tegevuse maa-alal teadaolevalt puuduvad, seega võimalik negatiivne mõju nimetatud väärtustele puudub.

Anelema, Anelema II ja Anelema IV dolokivikarjääride mäeeraldistel ja nende teenindusmaadel ei asu muinsuskaitsealisi objekte, kommunikatsioone ega hooneid.

Maa-ala piires puuduvad märgalad, jõeäärsete alad, jõesuudmed, rannad ja kaldad, merekeskkond. Maa ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud. Maa ala ei asu tiheasustusalal ning selle piires ja mõjualal puuduvad ajaloo -, kultuuri või arheoloogilise väärtusega alad. Mäeeraldistele ei jää Natura 2000 võrgustiku ega looduskaitsealasid.

2.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

Maavara kaevandamise tulemusena muutus maastiku olukord mäeeraldise piires täielikult. Mäeeraldise piires looduslik maastik hävis, kuid selle kvalitatiivne muutus taastatakse korrastamisega. Kaevandatud ala korrastatakse tehisveekoguks.

2.3.1. Vesi

Kaevandamine on mõjutanud piirkonna põhjaveetaset, kuna toimub põhjaveetaseme alandamine vee väljapumpamise teel. OÜ Forek poolt teostatud pinna- ja põhjavee kvaliteedi seiretest ei nähtu olulist pinna- ega põhjavee kvaliteedi muutust kaevandamise tulemusel.

Anelema, Anelema II ja Anelema IV dolokivikarjäärides olev karjäärivesi juhatakse läbi Anelema karjääri lääneosa väljalasu (PM467) Angojja, mis suubub Elbu oja (EELIS kood VEE1150300) kaudu Sauga jõkke (EELIS kood VEE1148700).

Korrastamistöodel soovitakse nõlvade täitmiseks kasutada püsijäätmeid, mille leostuvus veekeskkonnas, ohtlike ainete sisaldus ning nõrgvee ökotoksilisus ei põhjusta täiendavat keskkonnamoormust, seda eriti põhja- ja pinnavee kvaliteedinõudeid silmas pidades.

Selleks, et ei kahjustataks põhja- või pinnaveekvaliteeti ega pinnast, tuleb tehnikat hooldada ja remontida selleks ettenähtud teenindusplatsil

Korrastamisel kasutatavate masinate ja seadmete töötamisel võib rikke korral pinnasesse ja/või pinna-/põhjaveesse sattuda õli ja/või määrdeaineid. Avariide vältimiseks tuleb jälgida masinate tehnilist seisundit. Teenindusplatsil peavad olema ettenähtud meetmed ja vahendid reostuse koristamiseks või neutraliseerimiseks. Nende meetmete õigeaegsel rakendamisel on võimalik vältida olulise mõju tekkimist.

2.3.2. Müra, tahked peenosakesed, vibratsioon

Kaevandamisel on peamiseks keskkonda mõjutavateks teguriteks müra, tolmu ja vibratsioon. Korrastamistöode käigus eeldatavalt märkimisväärselt tolmu ei eraldu ning müra piirnorme ei ületata.

Korrastamiseks kasutatavad masinad tekitavad kaevandamisega sarnase mürafooni ja lubatud piirväärtuseid ületava mürataseme tekkimist eeldatavalt ei ole ette näha. Korrastamise järgselt lõpeb ka mürahäiring.

Korrastamise mõju välisõhule (müra, tahked peenosakesed) ei ole võrreldav kaevandamisega kaasnevate mõjudega, kuna on lühiajaline ega põhjusta olulist negatiivset keskkonnamõju.

Korrastamistööd teostavad masinad tekitavad vibratsiooni, kuid need häiringud on lühiajalised ega ületa eeldatavasti õigusaktidega kehtestatud piirnorme.

Kaevandamise lõpetamisega lõpevad karjääris kaevandamise käigus esinenud häirivad tegurid nagu müra, tolmu ja vibratsioon ning antud piirkonna eluväärtus tõuseb.

2.3.3. Jäätmed

Karjääri korrastamisel ja sulgemisel eeldatavalt jäätmeid ei teki.

2.3.4. Valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Valgus-, soojus-, kiirgus- ega lõhnareostust korrastamisega ümbruskonnale ei kaasne. Võib eeldada, et kavandatav tegevus ei ole energia- ja jäätmemahukas ega kujuta ohtu keskkonnale, inimese tervisele ja varale.

Kavandatava tegevuse käigus kasutatakse ressursse ja energiat tegevusteks, mis käivad mäeeraldise tehnilise ja bioloogilise korrastamise juurde.

2.3.5. Tegevusega kaasnevate avariilukordade, suurõnnetuste või katastroofide esinemise võimalikkus

Korrastamistöodel on potentsiaalseks reostusallikaks masinate tehnilised avariid. Selle vältimiseks tuleb jälgida masinate tehnilist seisundit ning planeerida karjääri projektis avariide likvideerimise viisid. Tuleb tagada kütte- ja määrdeainete pinnasesse sattumise vältimiseks ettenähtud kaitsevahendite olemasolu ja korrashoid. Remontimine peab toimuma selleks ettenähtud kohtades.

2.3.6. Mõju Natura 2000 võrgustikule

Anelema, Anelema II ja Anelema IV dolokivikarjäärade aladele ei jää Natura 2000 loodus- ja linnualasid ega siseriiklikult kaitstavaid kaitsealasid.

Lähim Natura 2000 ala Oese soo loodusala (KLO2000273) jääb korrastatavast alast 2,15 km kaugusele.

Arvestades Natura 2000 loodusala kaugust ja tegevuse iseloomu, on objektiivse teabe põhjal välistatud ebasoodsad mõjud Natura 2000 loodusalale ei avalda.

2.3.7 Mõju muudele kaitstavatele loodusobjektidele

Purustus-sorteerimissõlme alal on 2008. a registreeritud II kategooriasse kuuluva katteseemnetaime madal unilook (*Sisymbrium supinum*) kasvukoht (EELIS kood KLO9300518). Viimane kinnitatud vaatlus on Eesti looduse infosüsteemi andmetele tuginedes tehtud 2011. aastal, kui arvukust hinnati massiliseks (400 isendit).

Madal unilook kuulub II kaitsekategooria taimeliikide hulka (Vabariigi Valitsuse 20.05.2004 nr määrus nr 195) ning on Punasesse Raamatusse kantud kui ohulähedane liik. Madala unilooga kaitseks on vajalik olemasolevate populatsioonide ja kasvukohtade säilitamine soodsas seisundis¹. Peamised kasvukohtade ohutegurid on madala unilooga endise kaitse tegevuskava järgi kamardumine, ehitustegevus, kinnikatkmine ja üleujutamine².

Madala unilooga kasvukoht ei säili, kui ala muudetakse veekoguks ehk on alaliselt üleujutatud. Sellest tingituna on korrastamistingimuse andmisel seatud tingimus isendid ümber istutada ja seeläbi säilitada kasvukoht teises sobivas asukohas. Arvestades korrastamistingimusi, ei kaasne kaitsealuse taimeliigi kasvukohale ebasoodsaid mõjusid.

2.4. Eelhinnangu järeldus

Eelhindamise tulemusena järeldab Keskkonnaamet, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju, kuna:

1. Kavandatav tegevuskoht ei asu kaitsealadel ega Natura 2000 võrgustiku alal ning kavandatava tegevusega ei mõjutata kaitsealasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid.
2. Karjäärade korrastamise tagajärjel kaevandamise mõju piirkonna pinna- ja põhjaveele (sh kaevudele) lakkab.
3. Kaevandamisega ei ületata piirmäärasid õhusaaste, müra ja vibratsiooni osas.
4. Korrastamisega taastatakse maa-ala kvalitatiivne ilme.
5. Anelema, Anelema II ja Anelema IV karjäärade korrastamisel puudub negatiivne mõju inimestele, sh tervisele, heaolule ning varale, samuti mõju kultuuripärandile.
6. Tegemist maavara kaevandamistegevuse lõpetamisega seotud loomuliku ning seadusjärgse tegevusega, ei ole kavandataval tegevusel otsest vastuolu seadusandlusega, planeeringute ja arengukavadega.
7. Oluline kumulatiivne mõju puudub.
8. Piiriülest mõju ette näha ei ole.

KeHJS § 11 lõike 8¹ kohaselt KMH algatamata jätmise otsus peab sisaldama asjakohaseid KeHJS § 6¹ lõige 1 punkti 6 alusel esitatud kavandatava tegevuse erisusi või keskkonnameetmeid ilmnedu võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks. Määruse nr 31 § 5 lõike 2 järgi, kui eelhinnangu järelduseks on kavandatava tegevuse KMH algatamata jätkmine, esitatakse eelhinnangus põhjendatud juhul ettepanekud vajalikeks keskkonnameetmeteks.

KeHJS § 33 lõike 1 järgi on keskkonnameetmed kavandatava tegevuse elluviimisega kaasneva ebasoodsa keskkonnamõju ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise ning põhjendatud juhul heastamise meetmed. Keskkonnameetmete hulka arvatakse ka keskkonnaseire. KeHJS § 33 lõike 2 kohaselt peavad keskkonnameetmed, sealhulgas

¹ Degtjarenko, P. ja Leht, M. 2016. Vähetuntud elurikkus- soontaimede, sammalde ja samblike kaitsealused, ohustatud ja tunnusliigid.

² Leht, M. 2011. Madala unilooga (*Sisymbrium supinum* L.) kaitse tegevuskava koostamine. Eesti maaülikool.

keskkonnaseirega jälgitavate näitajate liik ja seire kestus, olema proportsionaalsed kavandatava tegevuse iseloomu, asukoha ja mahuga ning eeldatavalt avalduva keskkonnamõjuga. Keskkonnaseire määramisel ja tegemisel arvestatakse olemasoleva keskkonnaseirega.

Keskkonnaloa taotleja ei ole KeHJS § 6¹ lõige 1 punkti 6 alusel esitatud Keskkonnaametile teavet kavandatava tegevuse erisuste või võetavate keskkonnameetmete kohta, millega keskkonnaloa taotleja kavandab vältida või ennetada muidu ilmnedu võivat olulist ebasoodsat keskkonnamõju.

II MENETLUSOSALISTE ÄRAKUULAMINE

Keskkonnaamet saatis xx kirjaga nr xxx KeHJS § 11 lõige 2² ja haldusmenetluse seaduse § 40 lõike 2 alusel korrastamistingimuste taotlejale, Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele, Transpordiametile ning maaomanikele tutvumiseks ning seisukoha andmiseks käesoleva eelhinnangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu.

Keskkonnaamet küsis MaaPS § 81 lõike 5 alusel xx kirjaga nr xxx maaomanike arvamust Anelema, Anelema II ja Anelema IV dolokivikarjääride korrastamistingimuste ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu kohta.

IV OTSUSTUS

Lähtudes eelnevast ning tuginedes KeHJS § 3 lõige 1 punktidele 1, § 6 lõige 2 punktidele 2 ja lõikele 4, § 6¹ lõigetele 3 ja 5, § 9 lõigetele 1, § 11 lõigetele 2, 2², 2³, 4, 8 ja 8¹, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõigetele 1 ja § 3 punktidele 12, keskkonnaministri 16.08.2017 määrusele nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ ning tuginedes Keskkonnaameti peadirektori 09.07.2021. a käskkirja nr 1-1/21/137 „Keskkonnaameti teabehalduse kord“ punktidele 4.3, Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine“ lisa 13 „Keskkonnaameti ringmajanduse osakonna põhimäärus“ punktidele 2.5.8 **otsustan**:

4.1. Jätta algatamata keskkonnamõju hindamine Anelema, Anelema II ja Anelema IV dolokivikarjääride korrastamistingimuste taotluse menetluse raames.

4.2. Korrastamisprojekti arvestada II kaitsekategooria liigi madal unilook ((*Sisymbrium supinum*), EELIS kood KLO9300518) kasvukohaga. Kui liigi kasvukoha säilimine praeguses asukohas ei ole võimalik, tuleb kavandada isendite ümberistutamine juhindudes Vabariigi Valitsuse 15.07.2004 määrusest nr 248 „Kaitsealuse liigi isendi ümberasustamise kord“. Ümberasustamise asukohas ei tohi läbi viia bioloogilist korrastamist, sest muudel rohttaimedel on eelis madala uniloo eest ning ei võimaldaks kaitsealusel liigil kasvada ja levida. Taimede ümberistutamise planeerimisse ja läbiviimisse tuleb kaasata erialateadmistega ekspert.

4.3. Täiendavad keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurmee
juhataja
maapõuebüroo

Teadmiseks: Maa-amet, Põhja-Pärnumaa Vallavalitsus, Transpordiamet

Janno Kuusik 5332 1316 (maapõue)
Janno.Kuusik@keskkonnaamet.ee

Tambet Tamm 5334 5640 (jäätmehaldus)
Tambet.Tamm@keskkonnaamet.ee

Elina Jantson 5695 8115 (vesi)
Elina.Jantson@keskkonnaamet.ee

Liis Sinijärv 5306 4783 (looduskasutus)
Liis.Sinijarv@keskkonnaamet.ee